

Den følgende Sag paa Dagsordenen var:

Anden Behandling af Forslag til Lov om Skolebespisning.

(Første Behandling findes i Tidenden Sp. 3108 fg.)

Der var ikke stillet Ændringsforslag.

Lovforslagets Paragraffer sættes til Forhandling.

N. Christensen: Naar jeg tager Ordet ved dette Lovforslags 2den Behandling, er det for at gøre et Forsøg paa at faa nedsat et Udvalg til at tage denne Sag under Overvejelse mellem 2den og 3die Behandling. Det forekommer mig nemlig, at Lovforslaget er af en saadan Natur, at det kan trænge til en grundig Overvejelse. Ved første Behandling af dette fremkom jeg med en Del Bemærkninger, som navnlig gik ud paa at vise, hvilken Forskel der er mellem Undervisningskøkkener, Skolekøkkener og Skolebespisning af fattige Børn, og jeg gik ud fra, at det er meget vanskeligt at forene disse to Ting saaledes, at der kunde komme noget heldigt ud deraf. Jeg har senere foretaget Undersøgelser i denne Retning, og disse have bekræftet, at jeg vistnok har set rigtigt i denne Sag. Jeg henvendte mig forleden Dag paa en kjøbenhavnsk Kommuneskole, og saa da, at Bespisning af fattige Børn fandt Sted i Kælderetagen. I den Skole gaar der mellem 4 og 500 Børn, som trænge til at faa et Maaltid god, varm Mad paa Skolen. Denne Bespisning forestaas af Skolebetjenten, naturligvis assisteret af en hel Del Hjælpere. Undervisningen i Skolekøkkenet foregaar derimod oppe paa Skolens Loft, og der undervises en Klasse af de største Piger ad Gangen. Det er nu ikke saaledes, at Undervisningen i Skolekøkkener finder Sted i een Time ad Gangen, men den varer henimod $\frac{1}{2}$ Dag, henad 4 Timer, tror jeg nok, det er, thi man fremstiller ikke blot Maden, men der er ogsaa adskillige andre Ting, der læres i Skolekøkkenet. I Reglen begynder man med, at Eleverne sammen med den fungerende Lærerinde foretage Indkøb ude i Byen. Derefter gives der en teoretisk Undervisning 1 à 2 Timer, og under denne faa Eleverne Lejlighed til at udarbejde en Kogebog, saa at de, naar de have modtaget denne Undervisning i et Aar, have en temmelig tydelig og fyldig Beskrivelse af, hvordan de forskellige Retter, der kunne

forefalde i en almindelig Husholdning, skulle tilberedes. Efter denne Undervisning i Teori, finder den egentlige Madlavning Sted. Under denne deles Eleverne i saakaldte Familier, 5 Elever i hver, og disse Familier have forskellige Apparater, som skulle anvendes til Madlavning. Naar Maden er færdig — jeg bemærker, at det kun er meget smaa Portioner, der laves, da Maden kun laves for Undervisningens Skyld og ikke for Bespisningens Skyld — finder Borrdækningen Sted, og derefter spises Maden med det samme af de Børn, der have lavet den, idet skiftevis en af Eleverne besørger Opvartningen. Naar Maden er spist, finder Opvaskningen Sted, og der undervises ligeledes i Vadsk og Rengøring. Men Undervisningen er indrettet saaledes, at naar Undervisningen er endt, er der ikke Spor af Mad tilovers, og der er altsaa heller ikke nogen Mad at uddele til de trængende Børn.

Jeg mener derfor, at denne Del af Lovforslaget ikke faar nogen stor Betydning. Forslagets § 1 gaar ud paa, at de Børn, der skulle spise denne Mad, efter Kommunalbestyrelsens Skøn skulle være anerkendte som trængende dertil. I det praktiske Liv har det imidlertid ikke formet sig saaledes, idet i de Kommuneskoler, hvor der er Skolekøkkener, de Børn, der have lavet Maden, ogsaa have nydt den efter at have lavet den. Jeg har talt med Lærere, der have udtalt, at det har stor pædagogisk Betydning, at de selv spise den Mad, de have lavet, for at eventuelle Mangler ved den kunne blive paavist. Maaske det kan lade sig gøre, at kun de, der ere trængende, maa spise den Mad, der tilberedes i Skolekøkkenerne. Men jeg har hørt adskillige af den højtærede Ministers Partifæller udtale, at noget af det værste, man kan gøre her i Verden, er at sætte Skel mellem Børn i Skolerne, og det forekommer mig, at dette at lade en Klasse Pigebørn tilberede Maden og saa sige til Børnene, at nogle af dem ikke maa spise af den tilberedte Mad, fordi de skønnes at være for velhavende, medens andre skønnes at være fattige nok til at modtage denne Bespisning, er et af de dybeste Skel, som kan sættes mellem Børn. Man kunde ogsaa gaa en anden Vej. Man kunde gøre den Anskuelse gældende, at i Stedet for, at der kun laves ganske smaa Portioner Mad, kunde man lave noget mere, saa at der kunde uddeles deraf, men det er jo et stort Spørgsmaal, om ikke Undervisningen vilde lide ved, at der paa saadanne Steder skulde lægges an paa at lave mere